

1. ASTV on sunnitud kaitsma end kohtus KA ja MKM põhistamatute arvamuste vastu

Viimase kolme aasta jooksul on Konkurentsiamet, ning eriti selle juht hr Märt Ots, korduvalt esinenud avalikkuse ees väidetega, et enam kui 10 aastat tagasi, 2001.a allkirjastatud ASTV erastamisleping on „ebaseaduslik“ ja ASTV on väidetavalt liigkasumlik. Eelviidatud põhjusel on KA keeldunud menetlemast tariifitõusu hinnataotlusi, milles oli rahvusvahelise erastamisprotsessi käigus lepinguliselt kokku lepitud, kusjuures ASTV erastamine tõi omakorda Eesti riigile märkimisväärset majanduslikku ja keskkonnaalast kasu, ning see viidi läbi osade Eesti Vabariigi valitsuse praeguste ja ka tolleaegsete pikaajalise staažiga liikmete täiel teadmisel ja heakskiidul (vt Lisa A ja B¹).

Sellest ajast alates on ASTV korduvalt püüdnud näidata KA-le, esitades sõltumatult kontrollitavat tõendusmaterjali, et rahvusvaheline erastamisleping sõlmiti EBRD toetusel vastavuses kõrgete rahvusvaheliste normidega, ning et erastamine ei ole toonud kaasa algse erastamise ja seejärel toimunud aktsiate esmapakkumises osalenud investorite liigkasumlikkust. KA on keeldunud neid argumente kuulamast, korrates mantrat, et nende praegune meetodika on alati olnud juriidiliselt korrektne regulatsioonimeetod Eestis alates 2002.a ning sellega oleks pidanud arvestama ka enne erastamist.

KA on esitanud ülaltoodud väited ning keeldunud ASTV hinnataotlust menetlemast, tuginedes vaid oma vastavasisulisele arvamusele ning esitamata sealjuures sõltumatult kontrollitavat tõendusmaterjali. KA peamine seisukoht, mida on kirjalikult toetanud ka Ministeerium² on see, et ÜVVKS-is sisalduva põhjendatud tulukuse arvutuse eesmärgiks on alati olnud „opereerida vee-ettevõtja poolt investeeritud kapitalilt arvutatud põhjendatud tulukusega³“, isegi kui seadus seda ei sätestanud (vastav sõnastus viidi ÜVVKS-is sisse alles 2010.a), ning selle tagajärjel ei ole rahvusvahelise erastamise nurgkiviks olev ASTV tariifimetoodika kooskõlas seaduse hetkesõnastusega ning ei ole sellega kooskõlas ka kunagi varem olnud.

KA väidab, et seda „eesmärki“ on võimalik tõendada, viidates varasemalt Eestis rakendatud monopolide regulatsiooni „tavadele ja praktikale“. Tsiteerin seejuures KA 02.05.2011 ASTV negatiivsest hinnaotsusest (lk 38):*“KA soovib siinkohal rõhutada, et aastast 2002 kehtivad Eestis regulatsioonipõhimõtted, mida rakendatakse ühetaoliselt võrdse kohtlemise eesmärgil mitmetes monopoolsetes valdkondades (energeetika, side, post, raudtee jt) (meie rõhuasetus)”*. Lisaks kordas KA neid väiteid 29.08.2011.a Tallinna Halduskohtule esitatud vastuses (lk-d 34-35) , “ /.../ KA soovib siinkohal rõhutada, et aastast 2002 kehtivad Eestis regulatsioonipõhimõtted, mida rakendatakse ühetaoliselt võrdse kohtlemise eesmärgil mitmetes monopoolsetes valdkondades (energeetika, side, post, raudtee jt). (meie rõhuasetus)

¹ Vt lisaks ka Vabariigi Valitsuse 01.08.2000 korraldus nr 641k (vt <https://www.riigiteataja.ee/akt/83132> , Välisministeeriumi 2000 aastaraamat (vt <http://www.vm.ee/?q=en/node/4040>).

² 06.06.2011.a kiri Majandus- ja kommunikatsiooniministeeriumi asekanstlerilt, hr Kuninga'lt, nr 1.8-5/11-00596/001 ja ministri 25.06.2012.a vastus AS-i Tallinna Vesi aktsionäride kirjale nr 1.15-5/12-00457/080.

³ KA väidab, et vee-ettevõtte poolt investeeritud kapital on teenuse osutamiseks kasutatavate põhivarade bilansiline jääkväärtus (Vt. veeteenuse hinna arvutamise juhendit KA kodulehel: <http://www.konkurentsiamet.ee/?id=18324>).

ning (lk 20) “Seeläbi ühtlustatakse vee- ja soojusettevõtjate hinnakujunduse alused ja tagatakse loomulike monopolide hinnaregulatsioon valdkonnaüleselt. (meie rõhuasetus)”. Lisaks eelnevale kirjutasite oma vastuses ASTV aktsionäridele 25.06.2012.a (Teie kiri nr 1.15-5/12-00457/080) “Erastamise eelselt ja ajal kehtinud ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni seaduse (edaspidi ka ÜVVKS) §-s 14 sätestatud veeteenuse hinna kujunemise alused ja täna kehtivas ÜVVKS-is sätestatud veeteenuse hinna kujunemise alused on põhiolemuselt püsinud muutumatuna alates seaduse jõustumisest 1999. aastal, seda muuhulgas ka veeteenuse hinnale lisatava põhjendatud tulukuse komponendi osas⁴. Sellest, et põhjendatud tulukust arvutatakse vee-ettevõtja poolt investeeritud kapitalilt, pidi lähtuma ka erastamise ajal kehtinud ÜVVKS-i vastava sätte sisustamisel ning seeläbi ka veeteenuse hinna kehtestamisel (meie rõhuasetus)”. Soovime rõhutada, et Majandus- ja kommunikatsiooniministeerium ja KA on samu väiteid korranud ka oma 2011.a juunis saadetud vastuses Euroopa Komisjonile.

Olete teadlik, et eelmainitu tagajärjeks on see, et ASTV on olnud sunnitud kaitsma erastamisprotsessi tingimusi Eesti Vabariigi kohtutes ja EL-i Komisjonis, kuivõrd KA on keeldunud kooskõlastamast ASTV poolt 2011.a taotletud tariifimäärasid, ning olles algatanud kehtivate tariifide (s.t. nende tariifide, mis kooskõlastati 2009.a.) järelevalvemenetluse tegi KA ASTV-le ettekirjutuse alandada kehtivaid tariifimäärasid 29% võrra. Seda olukorras, mil ASTV on üksnes järginud Eesti enda ametivõimude poolt üle 10 aasta tagasi määratletud erastamislepingu tingimusi.

2. Tõendid, mis näitlikustavad, et KA-l puudub ühtne regulatsioonimeetod

2.1. KA on lubanud ja ise kasutanud põhjendatud tulukuse arvutamisel erinevaid arvutuslikke meetodeid

Kuivõrd KA on väitnud, et eksisteerivad teatud „tavad ja praktika“ ning kuna Ministeerium on avaldanud ametlikult ja kirjalikult arvamust toetades KA seisukohta, siis võiks eeldada, et KA-l on olemas mahukas ja detailselt dokumenteeritud tõendusmaterjal, mis toetaks KA väidet, et põhjendatud tulukust arvutatakse üksnes reguleeritava monopoli poolt investeeritud kapitali alusel, ning, et investeeritud kapitali väärtusena on alati kasutatud teenuse pakkumiseks kasutatavate põhivarade bilansilist jääkväärtust.

Siiski, kui ASTV, kaitsmaks ennast nende väidete eest, tegi KA-le teabepäringu nõudes informatsiooni teisi loomulikke monopole puudutavate tariifiotsuste osas, siis KA keeldus seda informatsiooni väljastamast, võttes seisukoha, et see sisaldab teiste ettevõtete ärisaladusi (Lisa C - ASTV 29.08.2012.a kiri Tallinna Ringkonnakohtule ja Riigikohtule). Lisaks, et aidata Teil mõista kui kaugele KA on valmis minema selleks, et vältida avalikku arutelu oma meetodikate teemal, siis näiteks on KA väitnud oma 16.12.2011.a kirjas ASTV-le, et RIIGIriski preemia on ettevõtja ärisaladus (Lisa D). Kokkuvõtteks KA kas ei ole soovinud või ei ole olnud võimeline oma arvamust tõendama ning on kasutanud vabandusena täielikult ebakorrektsed tehnilisi põhjuseid.

⁴ Eeltoodut on rõhutatud ka monopolidele hinnapiirangute kehtestamise seaduse (saalivariandi) eelnõu seletuskirjas, lk 7

Kaks nädalat tagasi sai ASTV teada huvitavast ja vastavat teemat puudutavast artiklist nädalalehes Postimees, mis kirjeldas praktikat, mida KA rakendas reguleerides Kunda Elamut, mille üheks omanikuks oli 2002 – 2007 hr Märt Ots (**kes 2001 – 2007 juhtis Energiaturu Inspektsiooni ja alates 2008.a oli ta KA juht**). Et täiel määral mõista, mis antud juhul on toimunud, tuleb vaadata sügavamale pealkirjade taha ja lehel www.kohalik.info avaldatud informatsiooni. Siit on võimalik leida piisavalt dokumentatsiooni mõistmaks, kuidas hr Ots on esmalt osalenud tehingutes ning seejärel tegutsenud regulaatorina Kundas, ning selle tulemusel ilmneb väga selgelt, et hr Otsa poolt väidetavalt alates 2002.a seaduse ja tavadega kooskõlas olevaid praktikaid ei rakendatud 2011.a Kunda elanike suhtes tehtud hinnaotsustes. See omakorda tekitab aga väga tõsiseid kahtlusi, kas taolist järjepidevat majandusregulatsiooni praktikat on üldse kunagi eksisteerinud.

Vaadates Kunda Elamu (KE) finantsaruandeid ajaperioodil 2002-2007 ja KA-poolset 2007 ja 2011.a. oktoobri hinnaotsust (mõlemad allkirjastatud hr Otsa poolt), ilmneb, et Kundas rakendatud küttetariifi regulatsioonimeetmed ei vasta meetodile, mida oli hr Otsa kinnitusel väidetavalt alati rakendatud alates 2002.a, nagu see ei vasta ka hr Otsa poolt (vastavalt ASTV erastamistingimustele) ASTV tariifide kooskõlastamisest keeldumisel toodud põhjendustega. Eelmainitud vasturääkivusi regulatsioonis näitlikustavad järgmised faktilised asjaolud:

- 1) KA 21.10.2011 hinnaotsusest nähtub, et KA lubas varade algsest soetusmaksumusest kordades kõrgemat müügihinda kasutada 2007.a investeeritud kapitali algväärtusena. Siiski väitis KA ASTV juhtumi puhul, mitmeaastane hinnapiiranguga tariifimudel ei olnud seadusega kooskõlas ning keeldus täielikult aktsepteerimast seda, et UU-l oleks võimalik teenida tulu kogu kapitalilt, mis UU erastamisel maksis.

Eelnev, Kundat puudutav tegevus on otseses vastuolus KA ja Ministeeriumi poolt Euroopa Komisjonile 2011.a juunis saadetud vastuses kajastatud põhjendustega. Näiteks, *“Käsitlust, kus regulatsiooni alla kuuluvate varade väärtus tuleneb ettevõtte väärtusest, milles kaks poolt on kokku leppinud, ei saa pidada põhjendatuks. Kui järgitakse ebaõigeid põhimõtteid, tõuseb veeteenuse hind tarbijate jaoks erastamistehingu tulemusena ainuüksi seetõttu, et reguleeritavate varade väärtus tõuseb. Kuid muudatused, mis parendavad ühisveevärki ja –kanalisatsiooni, ei leia aset vaid erastamislepingu sõlmimise tõttu (uusi investeeringuid ei tehta) ning aset leiab vaid omaniku muutumine”*. Kindlasti ei rakendatud neid põhimõtteid Kundas, kus varade väärtus tõusis, ilma et raha oleks ühelt isikult teisele liikunud (ümberhindamised), ning varade väärtus tõusis puhtalt eraisikute omavahelise kokkuleppe tulemusena (varade müük OÜ-lt Wille Sservice (WS) Kunda Elamule (KE), ning seejärel kõikide varade müük KE-lt Fortum Termestile (FT) ilma mis tahes kohustusega teenusekvaliteeti parandada. Samas, ASTV erastamise juhul oli mitmeaastane piirhinnaga tariifimudel seotud lepinguliste kohustustega saavutada teenuse kvaliteedis märkimisväärsed parendusi (vt lk 75-82 Tallinna linna 03.07.2000 Infomemorandumist ASTV koduheel⁵). ASTV erastamismudel pakub eelviidatud riski vastu kaitset, samas kui Kunda puhul lubas KA teadlikult, ja võibolla ka soodustas sellisel riskiolukorra tekkimist.

Miks on KA keeldunud ASTV erastamislepingut tunnustamast, rõhudes sellele, et põhjendatud tulukuse arvutamisel saab ainuõigena kasutada vaid põhivarade bilansilist netoväärtust, samas kui Kunda puhul on KA põhjendatud tulukuse

⁵ <http://www.tallinnavesi.ee/et/investor/Regulatsioon/522-Erastamise-protsess>

arvutamisel lubanud kasutada eraõigusliku müügitehingu väärtust, mis on põhivarade bilansilisest netoväärtusest tunduvalt kõrgem?

Miks olukorras, kus KA peadirektor sai isiklikku kasu Kunda Elamust, lubas ta eelviidatud riskiolukorral tekkida, lubades, et tariifiarvutus hõlmab ka omandi muudatust ilma ühegi kohustuseta teenuse taset tõsta?

Miks on KA teadlikult kasutanud eelviidatud seisukohta, et eksitada EL Komisjoni seondult ASTV erastamislepinguga ja Eestis rakendatava regulatsioonipraktikaga?

Miks on KA keeldunud täielikult aktsepteerimast kõiki tõendeid, mis tõendavad, et ASTV erastamisel eelviidatud riski ei esinenud?

- 2) Samuti on eelnev tegevus otseses vastuolus KA poolt ASTV erastamislepingu ja hinnataotluse asjas 29.08.2012.a kohtule esitatud vastuses (lk 14-15) sisalduvate põhjendustega. Lisaks väidetele, et ASTV hinnataotlus ei ole vastavuses seadusega, kritiseeris KA ASTV erastamislepingut ja hinnataotlust, kasutades Maailmapanga juhendi teksti ekslikul ja täiel määral eksitaval viisil: *“Maailmapanga käsiraamatu (Kaebuse lisa 18, 20.06.2011 tõlge lk 50-51 viimane lõik) põhjal peitub ASTV poolt põhjendatud tulukuse arvutamisel kasutatava meetodi rakendamises suur oht, milleks on ringleva hindamise tekkimine s.t kui investorid teavad, et nende poolt makstud hinda ettevõtte erastamisel kasutatakse varabaasi ning seeläbi ka nende edaspidise tulukuse hindamisel, kiputakse olukorda ära kasutama s.t makstakse teadlikult ettevõtte eest suuremat hinda või siis läbi järjepidevate ettevõtte müükide saadakse tulemus, kus tarbijad peaksid maksma veeteenuse eest kõrgemat hinda, samal ajal kui ühisveevärgi ja –kanalisatsioonisüsteemis reaalseid muutusi ei ole toimunud.”*. Kunda puhul, kus KA peadirektor evis isiklikke ärihuve, oleks Maailmapanga poolt ülalkirjeldatud ringleva hindamise risk võinud väga kergesti esineda, kuna tundub, et eraõigusliku müügitehingu puhul oli hind ainukeseks määravaks kriteeriumiks.

Loomulikult ei ole sellise ringleva hindamise olukorra tekkimine ASTV erastamise puhul võimalik, kuna pakkumise põhikriteeriumiks oli madalaim võimalik tariifitõus (60%-se osakaaluga pakkumiste hindamises), s.t. kui pakkumisel osaleja pakkus kõrgeimat hinda omakapitali eest, kuid ei pakkunud MADALAIMAT tariifitõusu, ei osutunud ta pakkumisel edukaks, ning, nagu eespool mainitud, oli märkimisväärne kvaliteedi paranemine erastamislepingu üks põhitingimusi. KA oli eelviidatud väitega esinemisel nendest asjaoludest teadlik, kuid on omapoolse tõendusmaterjali esitamise asemel teadlikult kohust eksiteele juhtinud.

Miks teostas KA peadirektor, hr Ots, Kunda tariifide arvutuse Kunda varade 2007.a toimunud eraisikute vahelise tehingu müügihinna alusel, lubades nii eelpool kirjeldatud ringleva hindamise riski esinemist antud hinnaotsuses, keeldudes samas aktsepteerimast ASSTV rahvusvahelise erastamislepingu tingimusi, mis hindu sellise riski vastu kaitsesid?

Miks on KA keeldunud ASTV erastamislepingut tunnustamast, rõhudes sellele, et põhjendatud tulukuse arvutamisel saab ainuõigena kasutada vaid põhivarade bilansilist netoväärtust, *samas kui Kunda puhul on KA põhjendatud tulukuse*

arvutamisel lubanud kasutada eraõigusliku müügitehingu väärtust, mis on põhivarade bilansilisest netoväärtusest tunduvalt kõrgem?

Miks süüdistas KA teadlikult Eesti kohtutele edastatud dokumentides ASTV-d selles, et ASTV poolt kasutatav erastamiseaegne põhjendatud tulukuse arvutamise tariifimetoodika sisaldaks eelviidatud suurt ohtu, samas kui rahvusvahelise erastamisprotsessi avalikustatud üksikasjade põgus analüüs oleks tõendanud, et tegemist on täielikult väära süüdistusega?

- 3) 26. oktoobril 2007.a, st vähem kui viis kuud pärast varade müüki Fortumile 16,6m EEK eest, tegi hr Ots Kunda osas hinnaotsuse, milles ta kiitis heaks tariifid, mis sisaldasid “mõistlikku tulusust”/põhjendatud tulukust. Siiski on võimatu kindlaks teha, kas see “mõistlik tulusus” teeniti kütteettevõtte poolt teenuse osutamiseks kasutatavatesse varadesse investeeritud kapitalilt, või hr Otsale makstud müügihinnalt, kuna ta on hinnaotsuses kõrvaldanud kõik varade väärtused – mida ei ole võimalik pidada ärisaladuseks, kuna need on monopolile kuuluvad varad.
- 4) Kui KA omab mahukat tõendusmaterjali kogumit, mis toetaks nendepoolset tavade ja praktika väidet, siis miks on hr Ots nimetanud investeeritud kapitali väärtuse, mida ei saa pidada ärisaladuseks, Kunda ja ka teiste juhtumite puhul ärisaladuseks?
- 5) 21. oktoobril 2011.a tegi hr Ots uue hinnaotsuse Kunda osas. Sellest otsusest on näha, et hr Ots on lubanud märkimisväärselt suurema varade väärtuse kui teenuse pakkumiseks kasutatavate põhivarade bilansiline netoväärtus. Tegelikult on varade väärtuseks lubatud summa üsna ligilähedane Fortumi poolt nende varade eest makstu ostuhinnale 16,6m EEK-ile. Selles isikliku huvi olukorras on hr Ots tõlgendanud Eestis kehtiva seaduse sõnastust nii, et see lubab põhjendatud tulukuse arvutamisel kasutada mitmeid erinevaid meetodikaid.
- 6) 21. oktoobril 2011.a lubas KA arvutada tariife, kasutades põhimõtteid, mida KA ise on lugenud ebaseaduslikeks kui see on puudutanud ASTV rahvusvahelist erastamislepingut, seega ei rakendunud KA poolt viidatud väidetav tava ja praktika ei enne ega pärast Monopolidele hinnapiirangute kehtestamise seaduse jõustumist.

2.2. Hiljutised muudatused KA regulatsiooni metoodikates

Lisaks, et veelgi täpsemalt näitlikustada, et KA ei ole kunagi hinnaregulatsioonis ühtset lähenemist rakendanud, oleks kohane pöörata tähelepanu hiljutistele muudatustele KA regulatsiooni metoodikas, et demonstreerida, et ASTV puhul väidetavalt asjaomased muudatused või täiendused ei ole KA metoodikatesse ega seadusesse inkorporeeritud.

Vaadates erinevatesse regulatsiooni metoodikatesse hiljuti tehtud ja jõustunud muudatusi, oleme leidnud järgmise, vägagi asjaomase muudatuse, mis inkorporeeriti kütte-ettevõtete

regulatsiooni metoodikasse ja mis jõustus alles 05.03.2012 (vt p 6.5. seletuskirja vastavas KA dokumendis⁶):

“Olukorda, kus müügitehingute ja/või üleshindluste tulemusel soojuse tootmise, jaotamise ja müügiga seotud varad müüakse edasi oluliselt kõrgema hinnaga (muutub üksnes varade omanik) ilma, et teostatakse täiendavaid investeeringuid nende samade varade väärtuse suurendamiseks ning eluea pikendamiseks, ei käsitleta teostatud investeeringuna olemasolevasse reguleeritavas varasse.”

Kui seadus või KA metoodika ei ole kunagi lubanud arvestada selliseid tehinguid põhjendatud tulukuse arvutamisel ja tariifide kehtestamisel oli lubatud vaid üks, ÜHTNE metoodika, siis miks on KA teinud selle väga spetsiifilise muudatuse oma metoodikas 2012.a märtsis? **Kas KA väidab, et enne seda lubas seadus ja KA metoodika erinevate meetodite valimit reguleeritud varade väärtuse ja tariifide arvutamisel?**

Sellest muudatusest ja muust käesolevas kirjas esitatud tõendusmaterjalist on selge, et KA on alates 2002.a kasutanud mitmeid erinevaid meetodeid reguleeritud varade väärtuse arvutamisel ja ka tariifide arvutamisel. Tõendite pinnalt ilmneb olukord, mis on täielikus vastuolus KA väidetega, et „aastast **2002** kehtivad Eestis regulatsioonipõhimõtted, mida rakendatakse **ühetaoliselt** võrdse kohtlemise eesmärgil mitmetes monopolsetes valdkondades“. Eeltoodud muudatus on täiendav tõend selle kohta, et erinevates majandusvaldkondades puudub ühtne praktika ning see on veekordne selge tõendus selles, et KA poolt konkreetset ASTV rahvusvahelise erastamislepingu suunas tehtud väited ei pea paika.

Viimaseks, eelviidatud muudatuse ajastatud (06.03.2012) ja asjaolu, et seda rakendati vaid küttesektoris (Kunda Elamut puudutav lugu avaldati 26.01.2012), annab alust muudatuse põhjustesse teatud mõttes küüniliselt suhtuda.

Kokkuvõtteks - ülaltoodud hinnakujundust puudutava empiirilise tõendusmaterjali pinnalt ja KA enda metoodikate hiljutiste muudatuste valguses tekib tõsine kahtlus KA poolt ASTV rahvusvahelist erastamislepingut puudutavate väidete osas järgmistel põhjustel:

- 1) KA on teadlikult lubanud Fortumile Kunda Elamu eraõigusliku varade müügi tingimustel olla selle regulatsiooni alguspunktiks. Samas, ASTV puhul KA välistas rahvusvahelise erastamise tingimuste järgimise, mis on selge diskrimineerimine kohalike ja rahvusvahelise erastamise investorite vahel.
- 2) KA on tõlgendanud seadust moel, mis võimaldab tal rakendada põhjendatud tulukuse arvutamisel erinevaid metoodikaid nii enne kui pärast Monopolidele hinnapiirangute kehtestamise seaduse avaldamist ja jõustumist. Seega on KA ja Ministeeriumi väited

⁶ <http://www.konkurentsiamet.ee/?id=18306>: 8. Soojuse piirhinna kooskõlastamise põhimõtted (kehtivad alates 05.03.2012 käskkiri nr 1.1-2/12-011)

seaduse ja erastamise ajal väidetavalt eksisteerinud tava ja praktika ÜHETAOLISE kohaldamise osas alates 2002.a selgelt ebatõesed.

- 3) 05.03.2012 muutis KA oma metoodikat küttesektoris, sätestades, et põhjendatud tulukust saab teenida vaid kütte-ettevõtte poolt investeeritud kapitalilt, st enne seda kuupäeva ei olnud see selles sektoris tavaks ja praktikaks; alates 2002. Aastast ei eksisteerinud mingit ühtset praktikat; ning seadus ja KA poolt rakendatavad metoodikad ning KA poolt seaduse tõlgendamine ja rakendamine võimaldasid erinevaid hinnakalkulatsioone – vt täiendava tõendusmaterjali osas allolevat osa 4.
- 4) Kui eelviidatud informatsioon peaks kogumis või kasvõi mingiski osas osutama tõeseks, siis hr Ots on teadlikult esinenud ebatõeste väidetega ASTV, Eesti kohtute ja EL Komisjoni ees, väites, et *”aastast 2002 kehtivad Eestis regulatsioonipõhimõtted, mida rakendatakse ühetaoliselt võrdse kohtlemise eesmärgil mitmetes monopoolsetes valdkondades”* selleks, et sundida ASTV-s pöörduma rahvusvahelise erastamislepingu kaitseks kohtusse.

3. Hr Ots tegutses huvide konflikti olukorras.

Aastatel 2001 - 2007 oli hr Ots Energiaturu Inspektsiooni juht, ja alates 2008.a Konkurentsiameti juht. Mõlemal nimetatud ametikohal vastutas ta tariifide kehtestamise eest. Nendel positsioonidel oleks hr Ots pidanud hoidma professionaalses mõttes selget distantsi mis tahes seotud osapoolte tehingute suhtes, kus ta oli kaasatud ostu- või müügitehingutesse selleks, et vältida **huvide konflikti** tekkimist, eriti vältimaks sattumist sarnasesse olukorda, mida ta ASTV puhul kritiseeris.

Lubage siinkohal välja tuua huvide konflikti definitsioon, et olukorda antud juhul selgitada:

Olukord, mis potentsiaalselt võimaldab kahelda isiku erapooletuses, kuivõrd eksisteerib potentsiaalne konflikt isiku isiklike huvide ja professionaalsete või avaliku huvi vahel. See hõlmab ka olukorda, kus indiviidi isiklikud huvid või mured ei ole ühildatavad parima võimaliku situatsiooni tagamisega kliendi jaoks või kui avaliku teenistuja isiklikud huvid on vastuolus tema lojaalsusega avalikule teenistusele.

Tegelikult on hr Ots ise potentsiaalset huvide konflikti tunnistanud, tsiteeriksin siinkohal hr Otsa enda sõnu (KA poolt ASTV erastamislepingu ja hinnataotluse asjas 29.08.2012.a kohtule esitatud vastuses (lk 14-15)):

“s.t kui investorid teavad, et nende poolt makstud hinda ettevõtte erastamisel kasutatakse varabaasi ning seeläbi ka nende edaspidise tulukuse hindamisel, kiputakse olukorda ära kasutama s.t makstakse teadlikult ettevõtte eest suuremat hinda või siis läbi järjepidevate ettevõtte müükide saadakse tulemus, kus tarbijad peaksid maksma veeteenuse eest kõrgemat hinda, samal ajal kui ühisveevärgi ja –kanalisatsioonisüsteemis reaalseid muutusi ei ole toimunud”.

Siiski, Kundaga seonduvalt astus hr Ots Energiaturu Inspektsiooni juhi ja Konkurentsiameti juhi ametikohal samme, mis olid seotud tema enda isikliku ärihuviga nagu ka tema professionaalse/avaliku regulaatori rolliga, mis viis selge huvide konfliktini. Ta oli nii müüjaks (KE varade müügi puhul), ning Energiaturu Inspektsiooni juhi rollis oli tal samas ka

professionaalne suhe, st tal oli võime kehtestada müüja poolele müügihinda ja samas ka määrata ostja poole edaspidist müügitulu. Näiteks:

1. juunil 2007.a müüsid hr Ots, kes oli sel ajal Energiaturu Inspeksiooni juht ning kes evis professionaalset vastutust tariifiregulatsiooni eest Kundas, ja tema äripartnerid Kunda Elamu varad Fortumile 16,6m EEK eest (isiklik ärisuhe). Müügitehingu läbirääkimiste ajal ja tehingu tegemisel oli hr Ots teadlik, et sellest ajahetkest hakkab ta Kundas tariife reguleerima (professionaalse/avaliku regulaatori roll). Ajal, kui Hr Ots müüs ettevõtet (isiklik ärisuhe), teadis ta, et hakkab müügi järgselt tulevikus regulaatorina määrama müügitulu ja kasumit, kuivõrd Kunda muutus tehingu tagajärjel Fortumi osaks, so grupi osaks, mille kogu müügimaht ületas 50GWh aastas (professionaalse/avaliku regulaatori roll). Seda tõendab järgmine lause 26.10.2007.a hinnaotsusest:

„2007. aasta kaugkütteseaduse §9 lg 1 järgi pidi Energiaturuinspeksiooni juures kooskõlastama müüdava soojuse pihhinna järgmisel juhul:

- *Kontserni kuuluv ettevõtja, kui kontserni summaarne müük Eestis isikutele, kes ei kuulu kontserni, ületab 50 GWh aastas.“*

Tegelikkuses oli hr Otsal oma professionaalses regulaatori rollis võimalik „fikseerida“ varade väärtust, mida ta antud juhul müüs (isiklik ärisuhe).

Lisaks, selle tehingu tagajärjel oleks hr Ots pidanud olema teadlik, et ta võtab Kundas tariifide reguleerimise ära kohaliku omavalitsuse pädevusest ja hakkab Energiaturu Inspeksiooni juhina ise tariife reguleerima – ning et tegemist on täiendava huvide konfliktiga.

- 1) 2007.a sai OÜ Klingsor, ettevõtte, kus hr Ots hoidis oma Kunda Elamu aktsiaid, laenu summas 6,9m EEK, sellest müügist Kunda Elamu poolt saadud rahast, mis kinnitab hr Otsa jätkuvaid isiklikke suhteid ettevõttega (vt Lisa E, OÜ Klingsori 2007. Majandusaasta aruande lisa 5).
- 2) 26. oktoobril 2007.a tegi hr Ots, olles Energiaturu Inspeksiooni juht (so **professionaalse/avaliku regulaatori rollis**), hinnaotsuse Fortumi osas Kundas (so isikliku ärihuvi kontekstis). Vähem kui viis kuud pärast ettevõtte müümist tegi hr Ots hinnaotsuse ettevõtte suhtes, kes oli temalt varad ostnud.

Näiteks on üldtuntud fakt, et mis tahes reguleeritud äri väärtuse puhul on määravaks ettevõtte rahavoog. Antud juhul põhines Fortumi poolt makstud konkreetne hind selle arusaamal tulevastest müügimahtudest ja TULEVIKUS kehtestatavatest tariifidest. Vähem kui viis kuud pärast ettevõtte müüki tegi hr Ots hinnaotsuse, millel oli ettevõtte väärtusele oluline mõju. Tegelikult, hr Ots, Energiaturu Inspeksiooni juhina sai ettevõtte rahavoogude kehtestamise läbi oluliselt mõjutada selle müügihinda. Veelgi enam, antud situatsioonis, juhul, kui regulaator oleks vähendanud ettevõtte rahavooge, siis see oleks pannud varad müünud ettevõtte (KE) löögi alla ning tekitanud olukorra, kus ostja pool oleks potentsiaalselt võinud esitada kahjunõude, mis on järjekordne selge huvide konflikt.

Kas härra Minister leiab, et situatsioonis, kus hr Otsal oli (müüja poolena) isiklik ärisuhe ning vähem kui viis kuud hiljem määras ta samad varad ostnud tehingu

poolele (so isikliku ärihuvi kontekstis aga professionaalse/avaliku regulaatori rollis) tariife, EI ole avalikule teenistujale huvide konflikti situatsioon?

- 3) 12. jaanuaril 2008.a avaldas Kunda Elamu oma 2007. majandusaasta aruande. Sellest võime lugeda, et Kunda Elamu nõukogu esimees oli Loone Ots, hr Otsa abikaasa, kes oli muuhulgas tegevjuht ka OÜ-s Klingsor, so ettevõttes, mis sai Fortumile müügist saadud rahast antud laenu (so isiklik ärisuhe).
- 4) 21.10.2011.a tegi hr Ots Konkurentsiameti juhina veel ühe hinnaotsuse Kunda suhtes (so professionaalne/avalik roll regulaatorina). Selles otsuses kinnitas hr Ots, et ta oli lubanud kasutada investorite poolt eraõiguslikus tehingus (so isiklik ärisuhe) makstud müügihinda varade väärtusena.

a. Olukorras, kus hr Ots oli selgelt kasu saanud, oli ta valmis teadlikult lubama eespool kirjeldatud ringleva hindamise riski esinemist. Veelgi enam, nagu eespool välja toodud, oli hr Ots ASTV-d puudutavas negatiivses 02.05.2011.a hinnaotsuses ASTV-d ALUSETULT selle riski osas süüdistanud, kuid oli valmis lubama selle riski esinemist Kuna tariife puudutavas hinnaotsuses, kus tema enda huvid olid mängus.
- 5) 21.10.2011.a tegi hr Ots Konkurentsiameti juhina Kunda suhtes hinnaotsuse (so professionaalne/avalik roll regulaatorina). Selle otsuse puhul väitis ta, et ei omanud informatsiooni Kunda Elamu (so isiklik ärisuhe) varade kohta ja tekib küsimus miks?
- 6) Kas härra Minister usub, et KA peadirektori poolt on see aktsepteeritav äripraktika evida jätkuvalt professionaalse/avaliku huvi seost Fortumiga kehtestades Fortumile Kundas tariife situatsioonis, kus tal on sama ettevõttega olnud varasem isiklik ärisuhe kui 2007.a Kunda Elamu varasid Fortumile müüdi?

Kokkuvõttes, enne varade müüki, varade müügi ajal ja ka pärast varade müüki oli hr Otsal endiselt tõsine huvide konflikt tema kui müüja poole isiklike huvide ja tema kui avalikku huvi esindava regulaatori professionaalse pädevuse vahel. Enne ja ka müügitehingu tegemise ajal (so isiklik ärihuvi) teadis ta, et hakkab seejärel võtma vastu hinnaotsuseid (so professionaalne avalik roll regulaatorina), mis mõjutavad ettevõtte väärtust ja jätkuvat ärisuhet tehingu ostja poolega. Veelgi enam, Hr Ots oli valmis **teadlikult** tegutsema sellises huvide konflikti olukorras, kus ta oli nõus kehtestama tariife ettevõttele, millega ta oli vähem kui viis kuud tagasi sõlminud otsese müügitehingu ja olukorras, kus tal oli varasid müünud ettevõttega endiselt jätkuvad ärisidemed.

4. Hr Ots osales piiripealses äritegevuses, mis on vastuolus tema riigiametniku rolliga

Lisaks kõigele ülaltoodule, tekivad hr Otsa poolt Kundas teostatud äritehingute puhul, mille tulemusel ta on märkimisväärselt kasu saanud, mitmed eetilised ja regulatsioonilased küsimused. Järgneb peamiste tehingute loetelu kronoloogilises järjekorras.

- 1) 2002.a., mil hr Ots omandas osaluse Kunda Elamus, oli eelmainitud ettevõtte põhivarade arvestuslik jääkväärtusjääkmaksumus 1.2 miljonit EEK.
- 2) 2003.a. lasi hr Ots varad üles hinnata ja vastav 8,1 miljoni EEK-i suurune varade väärtuse tõus muutis varade arvestuslikuks jääkväärtusjääkmaksumuseks 2003.a lõpuks 9.6 miljonit EEK-i. Konkreetsete varade ümberhindamine andis tulemuseks

ostuhinnaga võrreldes 44-kordse väärtuse, st selle tagajärjel olid need varad pärast mitmeid aastaid kasutust väärt 44 korda rohkem kui nende ostuhind nende ostmise ajal (vt 2003.a raamatupidamisaruande lisa 5). Siinjuures on oluline märkida, et antud 8,1 miljonit EEK-i ei ole ettevõtte ega mõne muu juriidilise isiku poolt "investeeritud kapital".

Kas härra Minister usub, et see varade ümber hindamine, mis tõstis varade väärtust mitmekordseks võrreldes algse ostuhinnaga, peaks olema tariifiarvutustes lülitatud ettevõtja poolt investeeritud kapitali väärtusesse?

- 3) 2004.a. müüs hr Ots mõned varad talle kuuluvast ettevõttest, OÜ-st Wille Service (WS) Kunda Elamule 4 miljoni EEK-i eest (vt OÜ Wille Service rahakäibearuannet ja Kunda Elamu majandusaasta aruande lisasid 5 ja 11). Eelmainitud varade tegelik väärtus oli tol ajahetkel vastavalt OÜ Wille Service raamatupidamises kajastatule vaid c.a. 1 miljonit EEK-i, s.t. müües varad endale Kunda Elamus, avanes hr Otsal endal võimalus saada kasumit summas 2,9 miljonit EEK-i (vt Wille Service 2004.a rahakäibe aruannet kasumisumma kinnituseks). Tekib küsimus, miks peaks Kunda Elamu tahtma osta varasid sellise kunstlikult kõrgendatud hinnaga, kui, vastavalt hr Otsa tõlgendusele seadusest, võiks ettevõtte teenida õigustatud tulu vaid 1 miljonilt EEK-ilt, mitte 4 miljoni EEK-iselt ostuhinnalt? Miks usub härra Minister, et Kuna elanikud peaks maksma kõrgemat tariifi, et võimaldada hr Otsal teenida kasumit tema enda ettevõttele kuulunud varade müügilt? Siinjuures on oluline märkida, et vastavalt KA ja hr Otsa avalikkusele esitatud seisukohtadele ASTV suhtes seaduse rakendamise teemal tuleb „põhjendatud tulukuse arvutuses“ arvestada ainult 1m EEK suuruse raamatupidamisliku jääkväärtusega.
- 4) 2007.a. müüsid hr Ots ja tema partnerid Kunda Elamu Fortum Termestile 16.6 miljoni EEK-i eest, millega teeniti 4,2 miljonit EEK.-i rohkem kasumit kui oli Kunda Elamu põhivarade bilansiliselt jääkväärtuselt lubatud teenida (vt. raamatupidamisaruande lisa 12 müügiväärtuse kasumi osas). Tekib küsimus, miks peaks Fortum Termest ostma Kunda Elamult varasid sellise kasumiga, kui vastavalt hr Otsa tõlgendusele seadusest saaks Fortum Termest teenida kasumit üksnes teenuseks pakutavate põhivarade bilansiliselt jääkväärtuselt? Veelgi enam, antud juhul oleks eelmainitud varade bilansiline jääkväärtus olnud ligikaudu 4 miljonit EEK-i, maksimaalselt 12 miljonit EEK-i vähem kui ostuhind. Siinjuures on oluline märkida, et vastavalt KA ja hr Otsa poolsele ASTV-le rakendatavale seaduse tõlgendusele ei peaks põhjendatud tulukuse arvutuses arvestama 4,2 m EEK-ise põhivara müügist teenitud kasumiga.

- a. Et seda mõtet selgitada, oleme Lisas E ära toonud lihtsa arvutuse, mis hindab kuni 2007.a toimunud varade müüginii KE varadesse investeeritud kapitali tegelikku väärtust. Selles analüüsis oleme võtnud väga konservatiivse seisukoha, tõstes varade väärtust juhtudel, kus me ei olnud varade väärtuses kindlad mõnedel aastatel toimunud ebajärjepideva raamatupidamisarvestuse tõttu, lisaks arvestasime amortisatsiooni 0-määraga ning oleme arvestusest välja jätnud mis tahes põhivara müügi. Sel juhul, isegi pärast sellist konservatiivset lähenemist, on Kunda Elamu poolt investeeritud kapitali koguväärtuseks 5.5m EEK – siia ei ole sisse arvestatud uute varade amortisatsiooni, arvestades uute varade amortisatsioonimääraks 4% (mis on iseenesest väga konservatiivne määr), siis varade bilansiline jääkväärtus oleks maksimaalselt vaid 4m EEK.

Kokkuvõtteks, müügihind 16.6m EEK sisaldas järgmisi summasid: 8.1m EEK (varade ümberhindamine), 2.9m EEK (Wille Service varade müügist Kunda Elamule teenitud

kasum) ning 4.2m EEK (kasum varade müügist Kundale). Isegi pärast amortisatsiooni rakendamist neile kunstlikult kõrgendatud varade väärtusele näeme, et nende kunstlikult kõrgendatud varade jääkväärtus tuleks eemaldada ettevõtte poolt “investeeritud kapitalist” tulevikus põhjendatud kasumi ja tariifi arvutustes.

Ülal kirjeldatu näol võib olla tegemist “teraste” või piiripealsete äripraktikatega, eriti kui neid rakendab regulaator ja isik, kes (Energiaturu Inspektsiooni juhina) vastutas sarnaste ettevõtete regulatsiooni eest kaugküttesektoris ning oleks seetõttu pidanud olema teadlik sellise lähenemise ebareeglipärasusest.

Siiski, et paremini mõista nende tehingute mõju ja hr Otsa käitumist regulaatorina, on vajalik vaadata üle KA poolt Kundas 2011.a tehtud hinnaotsus, mille on allkirjastanud hr Ots.

- 1) 21.10.2011 tegi KA hinnaotsuse, mille allkirjastas ja kiitis heaks hr Ots. Selles Kunda elanikele saadetud hinnaotsuses on KA võimaldanud tunnistada teenuse osutamiseks vajaliku põhivarade loetelu ärisaladuseks – vt käesoleva dokumendi Lisa F, kus on näha, et põhivarade register on mustaks värvitud ja ärisaladusena varjatud. Lisaks sellele on KA oma teises 26.10.2007.a hinnaotsuses ärisaladusena eemaldanud kogu põhivaraga seotud informatsiooni ja investeeritud kapitali väärtuse. Meil on väga raske mõista, kuidas on regulaatoril võimalik käsitleda teenuse pakkumiseks kasutatavaid varasid ärisaladusena. On hästi tuntud fakt, et peamiseks põhjuseks, miks ettevõtte tunnistatakse loomulikuks monopoliks, on see, et uue turu tekitamiseks vajalike varade ehitamise kulu on niivõrd märkimisväärne takistus, mis muudab konkurentsi võimatuks, järelikult tuleb ettevõtte lugeda loomulikuks monopoliks. Siiski on KA antud olukorras tunnistanud teenuse pakkumiseks kasutatavad varad ärisaladuseks.
- 2) Oma 21.10.2011.a hinnaotsuse lk-1 2 ütleb KA: “Metoodikat rakendatakse sarnaselt ja ühetaoliselt kõigi soojusettevõtjate tegevuse analüüsimisel ning hindade kooskõlastamisel ebavõrdse kohtlemise vältimiseks” (lk 2, 21.10.11 KA otsus nr 7.1-3/11-077). Seetõttu võib järeldada, et KA tegi selle otsuse olles täielikult teadlik sellest, kuidas seadust tuleks rakendada.
- 3) Oma 21.10.2011 hinnaotsusest tuleneb, et KA lubas alates 2007.a-st Fortum Termestil (FT) teenida põhjendatud tulukust põhivaradelt väärtusega 16.9m EEK (1.08m eurot) (vt tabelid 12 ja 13), mis vastab peaaegu täpselt FT poolt KE-lt (mille üks omanikke oli hr Ots) ostetud varade eest makstud ostuhinnale (16.6m EEK või 1.06m Eurot). Hr Otsa ametistaatuse juures tekib küsimus, miks ta peaks teadlikult lubama Fortum Termestil teenida põhjendatud tulukust põhivara väärtuselt, mis oli kordades kõrgem kui see põhivara väärtus, mille arvutamise meetod on hr Otsa enda väidete kohaselt olnud kasutusel alates 2002.a.? Seda eriti olukorras, kus hr Ots oli varade müüja, kes oli nende varade müügist kasumit teeninud ning ei saa seetõttu kunagi väita, et ei teadnud selle tehingu asjaolusid või varade tegelikku väärtust 2011.a tariifiotsuse tegemisel ja allkirjastamisel.
- 4) Oma 21.10.2011 hinnaotsuses (lk 26) ütleb KA “ tabelis 13 on kogu 2007.a soetatud põhivara KA otsuse nr 217-048-07S kohaselt amortiseeritud kulunormiga 4,0% aastas ning teadmata põhivarade struktuuri ja vanust on amortisatsiooni arvestatud ka mitteamortiseeruvalt põhivaralt (maalt väärtuses 112,85 tuh €) ning määratud tehniliselt vanadele seadmetele uue põhivara kuluminorm (näiteks katlad Witermo on ehitatud aastatel 1984 ja 1981), kuid põhivarade nimekirjas kajastatakse soetusaastana 2007, mil omandati võrgupiirkond (meie rõhuasetus)”.

Seega väidavad KA ja hr Ots, et ei teadnud 2007.a ostetud põhivaradesse puutuvaid üksikasju, ei nende ostmise kuupäeva ega ka seda, kellelt need varad osteti. Loomulikult ei saa see tõsi olla, kuna FT poolt omandatud varad osteti KE-lt, mille üheks põhiosanikuks oli hr Ots, kes oli sama ettevõtte osas 2007.a oktoobris teinud ka eelmise hinnaotsuse. Tegelikult, kui KA oleks soovinud sellesse informatsiooni süveneda, oleks põgus pilk KE 2006.a ja 2007. majandusaasta aruandesse andnud KA-le piisavalt informatsiooni kõnealuste varade e, amortisatsioonimäärade ja jääkväärtuse kohta. Miks väidab KA, et ei oma teavet nende varade kohta, kui hr Ots KA peadirektorina ja 2011.a tariifiotsuse allkirjastajana oli need varad FT-le müünud ettevõtte üks põhiosanikke?

- 5) Eelmise punktiga seoses väidab KA, et “vastavalt KA otsusele nr 217-048-07S on põhivara soetatud amortiseeritud kulunormiga 4,0% aastas”. Seejärel jätkab KA varade väärtuse kontrolliga kasutades amortisatsioonimäära, nagu neil puuduks muu informatsioon, mille alusel on võimalik teostada professionaalsemat arvutust. Loomulikult, nagu eelnevalt kirjeldatud, olid KA ja hr Ots vägagi hästi teadlikud omandatud varasid puudutavatest üksikasjadest ning oleks saanud lihtsal viisil teha paremad arvutused. Siiski on seda otsust raske mõista, kui analüüsida ülalpool punktis 2 kirjeldatud tehingut. KE 2003.a majandusaastaruande lisas 5, soovitas varade ümberhindamisel Sihtasutus Regionaalsed Energiakeskused, et ümberhinnatud varade järelejäänud kasulikuks elueaks võiks olla 12 aastat⁷. Samas kohaldab KA oma 21.10.2011 hinnaotsuses järelejäänud kasuliku elueana 25 aastat alates 2007.a. (4%-line amortisatsioonimäär võrdub 25-aastase varade elueaga), hoolimata asjaolust, et KA peadirektor oli teadlik ostetud ja ümberhinnatud varadega seonduvatest kõikidest üksikasjadest, sh nende kasulikust elueast. Miks peaks KA peadirektor ignoreerima 2003.a teostatud varade ümberhindamise käigus soovitatud varade kasulikku eluiga ning teadlikult lubama pikemat varade eluiga ajaperioodiks 2007 - 2010? Siinkohal tuleks märkida, et selline varade eluea pikendamine rohkem kui kahekordistab tariifiarvutuses sellele varade klassile lubatud “põhjendatud tulukuse” määra, samal ajal vähendades investeeringute mahtu, mida peetakse vajalikuks varade stabiilse toimimise tagamiseks.
- 6) Amortisatsiooni osas - KA 2011.a hinnaotsuse lk-del 26 - 27, süvendab KA seda ebakorrapärasust veelgi, nõustudes 3,975%-lise amortisatsioonimääraga 2011. ja 2012.a., lubades üle 25-aastast keskmist kasulikku eluiga varadele, millel eelnevalt oli palju lühem kasulik eluiga. Miks peaks KA võimaldama teadlikult teenida suuremat “põhjendatud tulukust”, mugandades põhivarade väärtuse hindamist veel kord?

Kokkuvõtteks tekitab eeltoodud informatsioon olulisi kahtlusi hr Otsa Kundas regulaatorina tegutsemisele järgnevatel põhjustel:

- 1) KA ei ole soovinud või ei ole olnud võimeline esitama ühtki tõendusmaterjali oma arvamuse tõestamiseks ning on tunnistanud varade väärtuse, millelt ettevõtte saab teenida põhjendatud tulukust, ärisaladuseks;
- 2) Näib, et Kunda asjas on KA teadlikult hõlmanud hinnakalkulatsiooni järgneva, mida KA enda avalikustatud ja väidetavalt Eestis alates 2002.a ühetaoliselt kohaldatava meetodika kohaselt ei tohiks hinnakujundusse lisada:
 - a. Kasum 2.9m EEK, mille WS teenis KE-le 2003.a vara müügi pealt;

⁷ Vt. selle soovituseliga seonduvalt 2003. majandusaasta aruande lisa 5.

- b. 8.1m EEK suurune KE poolt 203.a teostatud olemasolevate varade ümber hindamine ;
 - c. Kasum 4.2m EEK, mille KE teenis varade müügilt Fortumile 2007.a.
- 3) Kunda asjas on KA teadlikult lubanud jätkuvalt kõrgemat "põhjendatud tulukust" pikendades teadlikult ennist ümber hinnatud varade kasulikku eluiga.

5. Avalikult teenistujalt eeldatav käitumine

Hr Otsa kui KA peadirektori tegevuse näol on potentsiaalselt tegemist distsiplinaarsüüteoga või –tegudega või isegi vääritud teoga ning seda järgmistel põhjustel.

Avalikud teenistujad on kohustatud, vastavalt Avaliku teenistuse seaduse (ATS) § 59 lg-le 1 oma teenistuskohustusi täitma *„täpselt, õigeaegselt, kohusetundlikult, otstarbekalt ja omakasupüüdmatult, lähtudes avalikest huvidest. /.../ Teenistuskohustuste täitmisel peab teenistuja samuti lähtuma /.../ avaliku teenistuse eetikakoodeksist /.../“*

Esiteks, ASTV suhtes ei ole hr Ots avaliku teenistujana täitnud ATS § 59 lg-s 1 sätestatud kohustusi kohusetundlikult, otstarbekalt ega lähtudes avalikest huvidest. Jättes kooskõlastamata ASTV 2011 hinnataotluse esitatud kujul põhjusel, et hr Ots toetus tõendamata arvamusele, et Eestis on alates 2002.a kohaldatud ühtseid regulatsiooni põhimõtteid, siis KA ja ka ASTV hinnataotluse kooskõlastamata jätmise otsuse allkirjastanud hr Ots ei ole täitnud oma kohustusi kohusetundlikult.

Sundides ASTV ja selle aktsionäre kaitsma rahvusvahelist erastamislepingut Eesti kohtutes ja EL Komisjoni ees tähendab, et KA ja hr Otsa regulatsioonipraktikas puudub ATS § 59 lg-s 1 viidatud menetluse „otstarbekus“ ja kiirus. Eirates ASTV korduvaid ja tõendatud selgitusi, et erastamisel lepitati madalaimad tariifitõusud kokku just lähtudes avalikust huvist tähendab, et KA ja hr Ots ei ole ASTV hinnataotluse läbivaatamisel lähtunud ATS § 59 lg-s 1 viidatud avalikest huvidest. Arvestades eeltoodut, on ASTV hinnataotluse kooskõlastamata jätmise otsuse allkirjastanud hr Ots ei ole oma teenistuskohustusi täitnud ei kohusetundlikult, otstarbekalt ega lähtudes avalikest huvidest. Selline mittenõuetekohane teenistuskohustuste täitmine on ATS § 84 p-i 1 kohaselt distsiplinaarsüütegu.

Teieks, juhul kui Kunda asjaolude uurimisel leiab veelkord kinnitust, et KA ja hr Otsa ühetaoliselt alates 2002.a rakendatavate regulatsioonipõhimõtete väide on vale, siis on ainuvõimalikuks järelduseks see, et KA ja hr Ots on teadlikult sundinud AS Tallinna Vesi (ASTV) ja selle aktsionäre kaitsma rahvusvahelist erastamislepingut kohtus ning teadlikult eksitanud nii Eesti kohtuid kui EL Komisjoni Eesti Vabariigis teostatava majandusregulatsiooni põhimõtete kohta.

Kolmandaks, juhul kui Kunda asjaolude uurimisel leiab kinnitust hr Otsa poolt isikliku kasu saamine tema kui regulaatori tegevuse tagajärjel Kundas, kus hr Ots tegutses huvide konflikti situatsioonis, siis Kunda osas (mitte ainult ASTV osas) ei ole hr Ots käitunud ei omakasupüüdmatult ega lähtudes avalikest huvidest, vastuolus ATS § 59 lg-ga 1, millega on toime pannud ATS § 84 p 1 kohaselt mitmeid distsiplinaarsüütegusid.

Lõppeks, teadlikult, st tahtlikult oma teenistuskohustusi ASTV suhtes mittenõuetekohaselt täites on hr Ots avaliku teenistujana samuti rikkunud Avaliku Teenistuse eetikakoodeksit. Eestis rakendatavate regulatsiooni põhimõtete osas teadlikult ebatõeste andmete esitamine Eesti kohtutele ja (läbi Ministeeriumi) ka EL Komisjonile on tahtlik tegu, mis mitte ainult ei

kvalifitseeru mittenõuetekohase teenistuskohustuste täitmisega, vaid on vastuolus ka Avaliku Teenistuse eetikakoodeksi punktidega 5⁸ ja 4⁹. ASTV-l olemasoleva informatsiooni alusel ja fakti tõttu, et Kudas rakendati väga erinevaid regulatsiooni põhimõtteid võrreldes nendega, mida KA ja hr Ots avalikkuses toetasid, on nüüd sügav kahtlus, kas Eestis on kunagi ühtset ja ühetaolist regulatsiooni praktikat kunagi üldse olnud, millisel ettekäändel KA ASTV ja selle aktsionärid kohtuteele sundis. Seda enam, et Konkurentsiameti esindajad hr Otsa kui KA peadirektori poolt allkirjastatud Maardut puudutava 2011 hinnaotsuse kohustamiskaebuse raames on Tallinna Halduskohtus möönnud, et KA ei rakenda ühetaoliselt mitte mingeid regulatsioonipõhimõtteid ning selline seisukoht on ka istungil protokollitud (Lisa H). Lisaks on KA peadirektori ja seeläbi KA erapooletuse ja asjade käsitlemise objektiivsuse kahtluse alla seadmine väärtena veel eraldi eetikakoodeksi punkti 13 rikkumine. Sellised tahtlikud, süülisel teod ei ole mitte ainult teenistuskohustuste mittenõuetekohane täitmine ja seeläbi ATS § 59 lg 1 rikkumine, vaid teadliku ja tahtliku eetikakoodeksi rikkumise tõttu on potentsiaalselt tegemist ka vääritute tegudega ATS § 84 p 3 kohaselt.

Arvestades kõike eeltoodut, taotleme Teilt igakülgset ja põhjalikku distsiplinaarmenetlust läbiviimist hr Otsa kui KA peadirektori tegevuse suhtes.

Lisad:

- A. 20.06.2000 Rahandusministeeriumi kiri Tallinna linnale - ühel (1) lehel.
- B. Väljavõte 03.07.2000 Infomemorandumist nr 3 - ühel (1) lehel.
- C. 29.08.2012 ASTV kiri Tallinna Ringkonnakohtule ja Riigikohtule - kuuel (6) lehel.
- D. KA 16.12.2011 kiri ASTV-le - kolmel (3) lehel.
- E. Kunda Elamu poolt maksimaalse varadesse investeeritud summa arvestus aastani 2007.
- F. Kunda VP põhivarade nimekiri - ühel (1) lehel.
- G. 18.08.2012 Tallinna halduskohtu kohtuistungil protokoll Maardu 2011 hinnaotsust puudutavas kohustamiskaebuses - kuuel (6) lehel.

⁸ Avaliku võimu teostamine toimub alati seaduse alusel.

⁹ Avalikku võimu tohib kasutada ainult avalikes huvides.